

У села Федорівка є майбутнє

Кажуть, гарною колись була Федорівка. З давніх-давен тут селилися люди. І село з кожним роком, наче віття тополь при дорозі, розросталося, змінювало своє обличчя. Не зрівняти тодішніх достатків із теперішніми, та в кожного господаря оселі, що повнилась дитячим щебетом, було почуття прихильності до матінки-землі. Населення старшого віку займалось хліборобством, молоді ж рибалили, збирали дари лісу, що мало не довкола оточував населений пункт.

Якщо говорити офіційною мовою, Федорівка сьогодні - це один із 67 населених пунктів району. В його дворах проживають понад шестисот жителів. У загальноосвітній школі навчаються 111 учнів. А навчально-виховний процес здійснюють 19 учителів, повідомила директор закладу освіти Світлана Куришко.

У письмових джерелах згадки про село не знайдено, але ось про що розповіли старожили. Десь у 1800-1811 роках поміщик на ім'я Теодор об'їжджав свої володіння. І сподобалося пану казково красиве місце, вічнозелені ліси з їх багатющою флорою й фауною. А посеред цього барвистого царства - світла поляна. На ній він і вирішив побудувати маєток. Як необхідну робочу силу, відібрав у селі Чудель 10-12 сімей. Людям, вихідцям із найбідніших верств населення, було однаково, де й на кого працювати. Просто хотілося хоч якихось змін у повсякденному житті.

Через деякий час на галявині з'явився добротний будинок із найкращого дерева. Самі селяни з малими дітьми оселилися у викопаних нашвидкуруч землянках. Лише згодом стали зводити сякі-такі домівки. Помешкання їх (курні й напівкурні хати) мали солом'яні стріхи, маленькі віконця. Селяни носили полотняний одяг із домотканого сірого чи білого сукна. Повсякденним взуттям були постолі. Всі працювали на пана Теодора. Трохи пізніше займалися розведенням худоби. Тільки через декілька років поміщик дозволив своїм найманцям обробляти невеличкі площі землі для себе. Довгий час вони жили в бідності й злиднях.

У ті часи село називали Малою Чуделькою, оскільки люди, що першими поселилися в ньому вихідці з Чудля. Часто його називали Бір, бо розкинулося серед лісу (бору). Ще й сьогодні подекуди можна почути від старших людей ці назви. А тих, хто проживає тут, кличуть ще іноді боровцями, іменем далеких предків.

Коли село трішки розбудувалося і в ньому з'явилося понад двадцять дворів, господар вирішив дати йому назву на честь свого імені. І стало воно з того часу Теодорівкою.

До відміни кріпосного права селяни прізвищ не мали. І тільки після 861 року з явилися ті, що походили від роду занять тієї чи іншої людини. Шевцю, наприклад, присвоювалось Шевчук, кравцю - Кравчук, мельнику - Мельничук. У 1920 році побудували першу школу, та дітей в селі навчалось зовсім мало. Люди ж були роботящими. Самі вирощували льон, вміли й любили прясти. Полотна, які вони ткали, були кращими в окрузі. Займались ще бджільництвом. Меду хоча й небагато, але був майже в кожній сім'ї. На власних городах вирощували картоплю, огірки, капусту, буряки. Цікавим є той факт, що не садили тоді помідори, цибулю.

У школі на той час організували співочий гурток, хоча в селі й не було музиканта. Його учасники неодноразово виступали в Сарнах і Рівному. За співочий талант їх нагороджували музичними інструментами, книгами. Тоді ж відкрили й перший магазин. Торгувала в ньому єврейка Швейка. Пізніше, коли приміщення спалили, в єврейську хату перейшли вчитися діти селян.

У 1939-ому село почали називати Федорівкою. І входило воно до складу Клесівського району. А у 1947 році директором школи став Марко Гейко, його дружина - вчителькою. Навчалися в ній учні з першого по четвертий клас. Через нестачу приміщень і педагогів не мали змоги здобувати освіту решта дітей. У 1948-ому, за ініціативою Марка Гейка, створили колгосп. Земельні ділянки членам господарства виділяли поблизу села, всі інші

мали їх аж під Чудлем, за Случем. Власні городи далеко від домівки були не вигідними, і задля того, щоб мати їх поряд, селяни поступово вступали до колгоспу.

У 1954 році Марка Петровича обрали головою Клесівського райвиконкому, а на його місце став Влас Михаревич. Влас Михайлович був неписьменним чоловіком та здібним організатором. Усе більше селянських господарств приєднувалися до колективного. На його полях вирощували зернові культури, буряк, картоплю, поступово збільшили стадо великої рогатої худоби. У 1962 році звели приміщення школи, в якому й зараз навчаються. У листопаді заклад відзначить 50-літній ювілей, тож його працівники запрошують усіх розділити з ними цю радість. Педагогічний колектив докладає всіх зусиль, акцентує увагу директор школи, щоб учні почувалися затишно у великій шкільній родині, аби кожна дитина могла всебічно розвиватися, щоб стати повноцінним членом суспільства.

У 60-ті роки садиба колгоспу перейшла в Селище. Низькі заробітки, занепад розвитку соціально-економічної сфери змусили деяких людей залишити Федорівку. Немов журавлі у вирій, один за одним розліталась із села молодь, яка мала о надавати йому нового вигляду, збагачувати життя та розвивати. Натомість потрапило село докисла неперспективних. Залишились у ньому, щоправда, старші люди - куди ж їм із обжитих роками місць?

Але добре все, що добре закінчується. Дійшов вітер добрих перемін і до Федорівки. Декілька років тому тут знову розташувалась центральна садиба радгоспу «Федорівський». Сьогодні в трьох його відділеннях працює багато людей, які займаються виробництвом молока та м'яса. На своїх полях вирощують зернові та городні культури, фрукти.

Та найголовніше, в душах селян понад 50 років живуть українські народні пісні. Їх не записували, а передавали з уст в уста. В репертуарі нинішнього фольклорно-етнографічного колективу, який очолює Ірина Бай, неповторні пісні-веснянки, рекрутські-жниварські, обжинкові й інші мотиви, його учасники наполегливо працюють над відродженням фольклору, народних обрядів і звичаїв. А ще - колядки та щедрівки, що дійшли до наших днів із глибокої давнини. У дні свят федорівці з задоволенням слухають ці пісні у виконанні самодіяльних аматорів сцени.

Марія КУЗЬМИЧ.